Levegő Munkacsoport

Budapest, 2017. október 18.

Dr. Áder János
köztársasági elnök úr részére

Köztársasági Elnöki Hivatal
Sándor-palota, 1014 Budapest, Szent György tér 1–2.

Tárgy: Kérelem az Alaptörvény 6. cikk (4), illetve (5) bekezdése szerinti intézkedésre

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület (1085 Budapest, Üllői út 18.) nevében az alábbi kérelemmel fordulok Önhöz.

Az Országgyűlés 2017. október 17-én elfogadta a belügyi feladatokat érintő és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló T/17458. számú törvényjavaslatot, amelynek egyes előírásai álláspontunk szerint sértik az Alaptörvényt, valamint a környezet védelmét szolgáló európai uniós és nemzetközi kötelezettségeinket.

Kérjük, hogy az Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdése alapján szíveskedjen a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak megküldeni. Kérjük továbbá, hogy amennyiben az előzetes normakontroll kezdeményezésére nem lát lehetőséget, szíveskedjen az Alaptörvény 6. cikk (5) bekezdése alapján a törvényt észrevételeinek közlésével megfontolásra visszaküldeni az Országgyűlésnek.

A T/17458. számú törvényjavaslat egyebek mellett módosítja a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvényt is (94-96.§). A módosítás értelmében az egylakásos lakóépületekben a jövőben már nem sormunka keretében történne a kéményellenőrzés, vagyis a gyakorlatban megszűnne a kémények és tüzelőberendezések rendszeres és kötelező vizsgálata, és helyébe egy önkéntes megrendelésen alapuló rendszer lépne. Álláspontunk szerint ez a tüzelőberendezések és kémények általános magyarországi állapota miatt rendkívüli veszélyeket hordoz. Az ellenőrzés elmaradásával várhatóan még az eddigieknél is jóval magasabb lesz a szén-monoxid-mérgezés miatti életveszélyes helyzetek és halálesetek száma. Sajnos a tapasztalatok szerint az egyéni felelősségvállalás és ezen keresztül a szolgáltatás önkéntes megrendelése éppen a legveszélyeztetettebb társadalmi csoportokban nem hatékony alternatívája a rendszeres vizsgálatnak. A kötelező kéményellenőrzések megszüntetése emellett további haláleseteket fog okozni a növekvő légszennyezettségen keresztül, hiszen a rossz állapotban lévő tüzelőberendezések és kémények használata, továbbá a nem megfelelő, gyakran illegális tüzelőanyagok égetése a részecskeszennyezettség első számú oka. A Földművelésügyi Minisztérium adatai szerint a PM2,5 részecskekibocsátás több mint 80%-áért a háztartási tüzelés felelős. Az Európai

Környezetvédelmi Ügynökség legújabb jelentése a levegő minőségéről[1] pedig rámutat, hogy csak a részecskeszennyezés miatt évente legalább 10.000 ember hal meg idő előtt Magyarországon. Úgy gondoljuk, hogy ebben a helyzetben átgondolatlan és rendkívül kockázatos az egyetlen olyan kötelező és mindenkire kiterjedő ellenőrzési tevékenység megszüntetése, amely hatással lehet a háztartások légszennyezettségére. A kéményseprés jelentőségét az is mutatja, hogy a légszennyezés csökkentése érdekében a Földművelésügyi Minisztérium együttműködést kezdeményezett a Katasztrófavédelmi Főigazgatósággal éppen a sormunkák hatékonyabbá tételének igénye miatt. Az sem elhanyagolható szempont továbbá, hogy a PM10-határértékek túllépése miatt az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást folytat Magyarország ellen.

A módosítás a fentiek miatt sérti az Alaptörvény XXI. cikk 1. bekezdésében biztosított egészséges környezethez való jogot, a XVI. cikk (1) bekezdésében előírt követelményt, ami a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését biztosítja, továbbá veszélyezteti az uniós jogszabályokban és nemzetközi szerződésekben előírt légszennyezés-csökkentési kötelezettségeink teljesítését, valamint a várhatóan növekvő szén-dioxid- és koromkibocsátás miatt gyorsítja az éghajlatváltozást.

A fentiek mellett a törvényjavaslat 107. §-a olyan módosítást is tartalmaz, amely szerint 80 méteres mélységig sem engedély, sem bejelentés nem szükséges új kutak létesítéséhez, továbbá a 11. § alapján nő a vízkészlet-járulék mentesen kitermelhető vízmennyiség. Ez a két módosítás álláspontunk szerint sérti a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelmének alapelvi jelentőségű szabályát, hiszen az engedélyezés (és bejelentés) hiányában a hatóság nem is fog tudni arról, hogy hol létesítenek kutakat, és azokat milyen körülmények között használják, esetlegesen hogyan szennyezik. A kötelezettség eltörlése és a vízkészlet-járulék alóli mentesség kiterjesztése nyilvánvalóan ösztönzi a kutak létesítését és a vízhasználatot, amely hosszabb távon csökkenti a talajvízszintet és a vízkészletvagyont, ezáltal rontja a termőföldek minőségét is. A Homokhátságon már jelenleg is komoly probléma a talajvízszint-csökkenéssel összefüggő kiszáradás, egyes szakértők szerint ez a terület már most sivatagos-félsivatagos területnek tekinthető. Úgy véljük, hogy ezek a módosítások körültekintőbb átgondolásra szorulnak, mert jelen állapotukban veszélyeztetik hazánk stratégiai víztartalékát és termőföld-vagyonát, sértik a lakosság egészséges környezethez való jogát, és nincsenek összhangban a nemzetközi kötelezettségeinkkel.

.

Köszönettel és tisztelettel:

Lukács András
elnök

[1] https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2017